

JAKOBUS 4 : 16 en 17

Ds. D. Chr. Overduin 17 mei 1983

Jakobus 4 : 16,17

Schriftlezing : Jakobus 4 : 13 - 17

Zingen : Psalm 39 : 3
39 : 4,5
144 : 2

Jakobus 4

1 Vanwaar [komen] krijgen en vechterijen onder u? [Komen zij] niet hiervan, [namelijk] uit uw wellusten, die in uw leden strijd voeren?

2 Gij begeert, en hebt niet; gij benijdt en ijvert [naar dingen,] en kunt ze niet verkrijgen; gij vecht en voert krijg, doch gij hebt niet, omdat gij niet bidt.

3 Gij bidt, en gij ontvangt niet, omdat gij kwalijk bidt, opdat gij het in uw wellusten doorbrengen zoudt.

4 Overspelers en overspeleressen, weet gij niet, dat de vriendschap der wereld een vijandschap Gods is? Zo wie dan een vriend der wereld wil zijn, die wordt een vijand van God gesteld.

5 Of meent gij, dat de Schrift tevergeefs zegt: De Geest, Die in ons woont, heeft Die lust tot nijdigheid?

6 Ja, Hij geeft meerdere genade. Daarom zegt [de Schrift:] God wederstaat de hovaardigen, maar den nederigen geeft Hij genade.

7 Zo onderwerpt u dan Gode; wederstaat den duivel, en hij zal van u vlieden.

8 Naakt tot God, en Hij zal tot u genaken. Reinigt de handen, gij zondaars, en zuivert de harten, gij dubbelhartigen!

9 Gedraagt u als ellendigen, en treurt en weent; uw lachen worde veranderd in treuren, en [uw] blijdschap in bedroefdheid.

10 Vernedert u voor den Heere, en Hij zal u verhogen.

11 Broeders, spreek niet kwalijk van elkander. Die van [zijn] broeder kwalijk spreekt en zijn broeder oordeelt, die spreekt kwalijk van de wet, en oordeelt de wet. Indien gij nu de wet oordeelt, zo zijt gij geen dader der wet, maar een rechter.

12 Er is een enig Wetgever, Die behouden kan en verderven. Doch wie zijt gij, die een anderen oordeelt?

13 Welaan nu gij, die daar zegt: Wij zullen heden of morgen naar zulk een stad reizen, en aldaar een jaar doorbrengen, en koopmanschap drijven, en winst doen.

14 Gij, die niet weet, wat morgen [geschieden zal], want hoedanig is uw leven? Want het is een damp, die voor een weinig [tijds] gezien wordt, en daarna verdwijnt.

15 In plaats dat gij zoudt zeggen: Indien de Heere wil, en wij leven zullen, zo zullen wij dit of dat doen.

16 **Maar nu roemt gij in uw hoogmoed; alle zodanige roem is boos.**

17 **Wie dan weet goed te doen, en niet doet, dien is het zonde.**

THEMA: HOOGMOEDIGE ROEM

In dit laatste gedeelte, geliefden, van Jakobus 4 spreekt de apostel over de hoogmoed van de mensen. Waarbij het lijkt alsof zij de tijd en de omstandigheden in hun eigen macht hebben.

Het verband met het voorgaande wordt bepaald door deze gedachte, dat die oude mens de heerschappij herneemt en dat dat dwaze, onverlichte verstand de boventoon neemt en dat er daar geen rekening-houden is met God en met Zijn Woord.

En nu is het net alsof Jakobus in dat laatste gedeelte - vergeef me deze uitdrukking, je moet het niet al te letterlijk nemen, maar ik weet zou gauw geen betere - de mensen een beetje op de hak neemt. Er zit iets in van - ja, het woord spot is misschien te zwaar geladen - 'wie denken jullie dat wij eigenlijk zijn en wat wij zijn?' En dat voel je aan de woorden. Je proeft het aan de manier van formuleren.

Welaan, laten we nog eens samen praten. Luister nu nog eens naar me. Lees dit nu nog eens goed. Neem het eens in je op. Leg nu eens een proeve af van je bekwaamheid, van je betekenis, van je macht. Want ik heb wel gehoord, dat gaat ongetwijfeld gepaard met de vriendschap voor deze wereld, daar berust ook alles op planning zonder God. We gaan dit, we doen dat, we doen zus en zo. Net als in het laatste der dagen, daar staan allemaal dingen van geschreven waarvan je moet zeggen: Is dat nu allemaal zo verkeerd? Ten huwelijk geven, ten huwelijk nemen. Het is beter dan het huwelijk helemaal wegschoppen, zoals dat ook gebeurt in deze tijd. Kopen en verkopen. Allemaal dingen die dagelijks plaatsvinden. Waarom is dat dan juist een kenmerk van het laatste der dagen?

Wel, omdat het allemaal buiten God gebeurt en buiten Zijn Woord.

En, een mens wil daar niet aan, maar zodra nu een mens het Woord van God als de enige Godsopenbaring, als die bijzondere openbaring gaat verwerpen en verlaten, dan gaat alles te gronde. Alles. Al weten de mensen het nog zo goed te zeggen. Al verschijnen er tientallen boeken en meer per jaar over het huwelijk en over de verhouding tussen man en vrouw, technische boeken en geestelijke, psychologische benaderingen en noem maar op. Maar het is allemaal leidend tot de afgrond.

En als je nu zegt, wat heeft nu in deze eeuw van Godsverlating - ik heb nog een boek, die titel die pakt me altijd een beetje, ik geloof dat het een R.K.-theoloog is die het geschreven heeft, maar dat boek heet: 'Vaarwel aan een Godvergeten tijd', en dat behandelt ook de periode van na de oorlog, alles wat er zo ontwikkeld is. Wat is nu het

JAKOBUS 4 : 16 en 17

resultaat van de menselijke mondigheid? Wat is nu het resultaat van de menselijke wijsheid? Wat is nu het resultaat van de vrijheid, die op veel terreinen van het leven bevochten is? Wat is daar nu het resultaat van? Is het nu beter geworden? Is het anders geworden? Is er meer geluk in het gezin, in het huwelijk, op het werk, in de kerk?

En dan moet je zeggen: Nee!

En je kunt er natuurlijk een heleboel doodoeners over op doen, vroeger was het ook wel wat. Dat weet ik allemaal wel. En, vroeger gebeurde dit stiekem en dat stiekem. Dat is allemaal waar. Maar het Woord is méér waar: Wie God verlaat, heeft smart op smart te vrezén. En dat vervult zich, niet altijd zo ineens, het gaat soms heel langzaam. Het kan zelfs zo schijnen alsof je alle geluk van de wereld hebt in dat leven. Maar de worm is door God al beschikt om aan de wortel te knagen van die boom. Anders zou God liegen.

Daarom, wat is dat toch diep-ingrijpend als we in die zin - kijk, als we voor God belijden enkel wereld te zijn, is dat een goede belijdenis, maar als we niet anders hebben dan de geest die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid, wat is dat eigenlijk vreselijk arm. In de tijd en voor de eeuwigheid geen verwachting. Ook voor de tijd vaak niet. Ik noemde net wel, het kan allemaal lijken dat we gezegend zijn, maar dat is ook niet altijd. En dan is er in die zegen vaak een verborgen vloek werkzaam. En wanneer nu diezelfde geest die werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid een aanval doet, en dat gebeurt natuurlijk ook altijd op de kerk van Christus Jezus hier op aarde, dan krijgt bij ons ook de boventoon 'ja, volgend jaar zullen we eens dit', 'over twee jaar ga ik met pensioen', 'over vijf jaar krijg ik mijn AOW', 'en als ik zo oud ben dan hoop ik dat en dat te doen'. Zo praat een mens maar aan. Maar waar is nu God in dat alles? God, die alle wegen en gangen der mensenkinderen bestuurt? Die kom je niet tegen. Maar Hij is er wel! Hij slaat der mensen wegen zéker gâ. En Zijn oog is op degenen die Hem vrezén. En Zijn oren zijn tot hun geroep. Maar Zijn oog is verbolgen over alle degenen die van Hem afwijken, die zullen in de aarde geschreven staan. Ook al zou je stokoud worden. Want een zondaar honderd jaar oud geworden zijnde zal vervloekt worden.

Nu voel je, die geest van deze wereld, we zijn allemaal in deze wereld, en Paulus heeft terecht gezegd: Wij kunnen ons niet uit deze wereld ganselijk onttrekken. Nee, wij zijn in allerlei omstandigheden gemengd. En we zijn zelf uit de aarde aards. Maar het gaat erom: Wat is nu de richting van ons leven? Zijn we nu als armlastige zondaren op de weg des levens of zijn we met al onze bombarie en met al onze plannen op de weg des verderfs? Dat maakt een groot verschil. Nou ja, zou je zeggen, als je een kind van God bent, dan is het wel in orde. Dat merk je hier! Daarom is het zo gevaarlijk om een kind van God te zijn. In die zin, dat we dat als een soort diploma of een medaille op zak hebben. Je kunt beter blijven volharden in het armenhuis en in de arme zondaarsstand en zo weinig mogelijk verbeelden van dit of dat. Want, het is vreselijk, maar zodra een mens één been heeft om te staan, zou je zeggen, dan heeft hij God allerminst nodig, dan denkt hij dat hij alles, álles kan. En hij kan niets.

En nu doet Jakobus dat zo leuk, vind ik. Hij zegt: Welaan. Nou, jongens, kom eens op. Gij. Gij die daar zegt: We zullen vandaag of morgen naar één of andere stad gaan. En daar gaan we een jaartje naartoe. Blijkbaar waren het niet allemaal slaven en

JAKOBUS 4 : 16 en 17

dienstknechten in die gemeenschap, waar Jakobus aan schrijft, maar had je er ook nog enkele kooplui bij zitten, die waren er trouwens toch wel veel onder de Joden. En die mensen zien er wat in, om weg te gaan. Och, dat is op zichzelf niet zo erg. Je hebt mensen die maken natuurlijk overal problemen van. Alleen, je zou zeggen: Blijf thuis met God of ga met God. Dan is het goed. Want als je dat buiten God doet, dan is het allemaal niets. Ook dat jaartje koopmanschap bedrijven niet. Want dan komt er toch niets van terecht. Dan is het een weg die ons verder wegvoert.

Maar, Jakobus vecht niet zozeer tegen het feit als zodanig, dat die mensen zeggen: Nu, we gaan een jaartje weg. Je zou er nog veel bij kunnen zeggen, en zeggen: Jongens, hebben jullie al geïnformeerd hoe het daar staat met het Woord van God? Kan je daar nog ergens naar de kerk? Of, hoe is dat? Zijn er nog van die verachte sekte van Jezus van Nazareth, waar je samen mee op kunt gaan onder de bediening van het Woord en de heilige sacramenten? Dat hoort er eigenlijk ook allemaal bij. En daar heeft een mens ook geen oog voor. Daaruit blijkt vaak pas, bij zulke dingetjes, hoe het voor ons ligt, in ons leven. Dat wij de aarde en onszelf zijn toegefallen. Dat blijkt uit die kleine dingen. En daar hoeft je heus je neus niet voor op te halen. Je hoeft niet te zeggen: Nou ja, nu zie je het eens. Je moet alleen maar eens even daaraan denken. Men zegt weleens: De gelegenheid maakt de dief. Veel mensen hebben geen gelegenheid om weg te gaan. Maar als er nu maar eens een aanlokkelijke aanbieding zou zijn, hoe zouden wij dan reageren? Als alle problemen waren opgelost, bijvoorbeeld, maatschappelijk en je kon geld en goed genoeg verdienen. Hoe zouden wij dan reageren? Kijk, het is makkelijk gezegd, als je niet in die gelegenheid bent. En daarom past het ons altijd om voor het aangezicht van de Heere te belijden onze zwakheid en onze verkeerde keus. En het kan ook zo in je hart zijn dat je mag vragen: Heere, breng me maar niet in de gelegenheid, want ik ben zo slecht, ik zou het met beide handen aangrijpen, wilt U dat alstublieft voorkomen door me vast te binden waar U mij hebt gezet.

Maar goed, dat is natuurlijk een heel persoonlijke zaak.

Ik zei al: Jakobus gaat geen aanval doen, dat ze geen koophandel mogen gaan drijven. Ze willen er een klein beetje bovenop komen, die kooplui, natuurlijk. En misschien zit er nog wel een bepaalde achtergrond achter. Als je het van die paar arme christenen moet hebben, dan is je omzet ook niet zo bijzonder hoog. En misschien zijn die arme christenen nog wel zo dat ze voor een halve cent goedkoper bij een ander gaan, bij één of andere heiden. En dat ze er helemaal niet aan denken: Doet allen wel, maar meest de huisgenoten des geloofs. Dat kan ook.

En als je dan in een andere stad, in een andere omgeving, andere mensen, waar je niet opvalt, dat je daar of daar bij hoort. Dat kon nog wel eens meewerken om de zaken te bevoordelen.

Nou, zegt Jakobus, hij hoort het ze zeggen, want hij kent de situatie wel: Wij gaan heden of morgen naar die en die stad en daar zullen we een jaar blijven en koopmanschap bedrijven en winst doen.

Waar haalt een mens het toch allemaal vandaan?

Waar haalt hij dat nu vandaan?

Ja, dat stampt hij uit de grond, zegt hij.

Nee, dat bouwt hij even op.

JAKOBUS 4 : 16 en 17

Het staat allemaal in termen alsof het al gebeurd is. En koning Achab heeft eens een waar woord gesproken tegen die vijanden die gereed waren om aan te vallen: Die zich aangordt beroeme zich niet als een die zich afgordt. Dat betekent, Achab bedoelde: Man, verkoop nu de huid niet voor je de beer geschoten hebt, want het is nog niet zo ver. Je denkt het wel, maar zo ver is het nog niet, je hebt ons nog niet. Je zou zeggen: Dat is heel nuchter gezegd. En dat is ook nuchter.

Maar hier lijkt het wel alsof de rekening al sluitend is, het klopt allemaal. En er hoeft maar één aardbeving te komen en je bent met stad en al onder de grond gestampt, in plaats dat jij wat uit de grond stampt. Dat is maar een wenk.

Ja, hoogmoedige roem. Dat was eigenlijk het thema van dit stukje. (*Werd niet vooraf genoemd*).

En dan gaat Jakobus, als hij die pratende en plannende mensen bij elkaar heeft, als het ware, in een soort vergadering, ze staan voor de tafel, die mensen aanspreken: Gij, die niet weet, wat morgen geschieden zal.

Weet je dat niet? Nee. Nu ja, hij noemt het nog morgen. Eigenlijk weet je het niet eens van vandaag. Maar het is een bepaalde manier van spreken. Elke dag zal voor het zijne zorgen. En elke dag heeft genoeg aan zijn eigen kwaad en de morgen zal voor het zijne zorgen. Met andere woorden: Dat komt wel.

Het leven is toch vol van zorg? Nou ja, dat geeft ook niet. Dat is op zichzelf niet zo erg. Als je maar waarachtig gelooft dat al die zorgen in het teken staan van de vergankelijkheid, van God. Je mag wat mij betreft een hoop maatregelen treffen. Brandverzekering en inbraak en weet ik wat allemaal. De verzekeringsmaatschappij is er ook weer goed mee. Als je maar één ding nooit vergeet: Dat het allemaal niets zegt. In zoverre, ja, je weet niet of je het ooit nodig hebt en je weet ook niet of morgen de hele zaak nog overeind staat. Dat weet je niet.

Gij, die niet weet, wat morgen geschieden zal.

Eigenlijk weet je het niet. Ik weet dat ik morgen naar de begrafenis (*van zr. Fransje de Joode-Meiderwijk, Waddinxveen*) moet, bijvoorbeeld. Dat ben ik ook van plan. En ik geloof ook wel dat het door zal gaan. Ja, daar kan ik ook niets aan doen, daar gaat het niet om. Maar, als het nu even over het menselijke gaat. Dat we dat andere nu eens even buiten beschouwing laten, het geestelijke. Maar over het menselijke leven. Dan zijn er al heel wat mensen, op weg naar een begrafenis, nooit levend aangekomen. Er was wat, er gebeurde wat. Zo heeft een ander: Ja, morgen dan ga ik naar Rotterdam, of morgen ga ik naar dit, morgen ga ik naar dat. En soms schrikt hij en dan slaapt hij er gauw bij: Ja, als alles goed is, hoor. Dat zeg hij er dan gauw bij. Want dan denkt hij, ja, het is toch eigenlijk niet zo christelijk dat ik zo praat. Hij krijgt ergens een seintje, dan wordt de Heere God er ook nog even bij gehaald. Maar wanneer is die bewustheid er? Dat rekenen met? Dat we over een uur, over vijf minuten dood kunnen neerliggen. Maar dan kan je toch niet leven? Dan kan je juist wél leven! Je moet het niet omdraaien. Je hebt mensen, die zeggen: Dan kan je toch niet leven? En als dat nu iemand is die een beetje gedeprimeerd is, dan kan ik dat best begrijpen, dat hoort er bij. Maar iemand, laten we zeggen, die nog een klein beetje normaal kan denken, dan zou ik zeggen: Nee, zo moet je het niet belichten. Als nu, bij wijze van spreken, je speklapje klaarstaat, eet dat dan nu maar op. En als je nu je tuintje aan het spitten bent, spit het nu maar om. Ga er niet over zeuren. En als je niet klaarkomt, dan zeg je:

JAKOBUS 4 : 16 en 17

Nou, als we het beleven mogen, jongens, dan hopen we morgen weer verder te gaan. Dat is gezond.

Gij, die niet weet, wat morgen geschieden zal.

Waarom weet ik dat niet? Nou ja, ik ben een mens! Er staat in de Bijbel - het was geloof ik van de Erskines, die daar over preekten, de ene preekte meen ik over: Wij zijn van gisteren, en de ander over: Wij weten niets - en dat is toch een duidelijke tekst: Wij zijn van gisteren. Je zou zeggen: We zijn al voorbij. Ik ben niet van gisteren, zeggen de mensen. Nee, we zijn al voorbij. We komen geeneens meer aan bod. Zo klein, zo beperkt wordt ons leven op aarde getekend door de Schriften, dat, nu ja, we zijn er dan nog wel, maar, nou ja, we zijn al voorbij. Eer je het zegt zijn we al voorbij. Zo snel.

Gij, die niet weet, wat morgen geschieden zal, want hoedanig is uw leven?

Van welke kwaliteit is uw leven? Nou, dat weten we. Tenminste, als we er acht op slaan. Je kunt zeggen: Ja maar, de sportieve man en ik doe dit en ik doe dat, of, ik doe zus niet en ik doe zo niet, nee, maar dat zit wel goed. Maar het stelt allemaal niets voor.

Die sportbeoefenaar die tegen mijn vader stond op te snijden over zijn body, sportman. Mijn vader was maar een strumpelaartje, natuurlijk. Nu moet je eens kijken, zegt hij, en dan sloeg hij zichzelf zo op zijn borst. Hij deed alles wat gezond voor hem was. Hij zou niets doen wat zijn gezondheid maar enigszins zou kunnen schaden. Nu, dat is ergens nog goed ook. Maar die hoogmoed, die body. En een half jaar daarna werd hij begraven, want kort daarop zat er in die body kanker, longkanker. Dan kan je zeggen: Hoe kan dat nu? Als je zo'n gezond leven leidt?

Ik hoorde van een man - ik zeg het een beetje scherp - die lag te janken, want ik heb toch nooit zus gedaan en zo gedaan en nu heb ik toch dat en dat. Hoe kan dat nu?

Zo gaat het in het leven.

Hoedanig is uw leven?

Van welke structuur, van welke geaardheid is dat nu? Dat leven dat wij hebben uit de eerste Adam. Wij heten mens, enos, de zwakke, de broze. Eva zag het in Abel: IJdelheid, ademtocht. IJdelheid der ijdelheden, zegt de Prediker, het is al ijdelheid. We hebben het gezongen hoe een mens als in een beeld daarheen gaat. Daarom mag je je wel in het heden verheugen. Je weet, ik hou niet van een monniken-leer, dat heeft er niets mee te maken. Maar laat me nu deze kant toch eens belichten, naar dat de Schrift het ons voorhoudt: Hoedanig is uw leven? Vertel nu eens wat van je leven. Van die auto kan je nog zeggen: Hij is vijf jaar gegarandeerd tegen roest, als het waar is, maar laten we het maar eens veronderstellen. En van een goede uitlaat, als hij van roestvrij staal gemaakt is, heb je nooit meer last. En ze kunnen dingen maken, zegt men, die nooit verslijten. Maar om economische redenen doen we dat niet. Er moet vaart in blijven, handel. Maar heb je weleens iemand gezien die een mens voortbracht, waar hij garantie op kon geven? Nog nooit! Daarom is het eigenlijk gek - het is wel te begrijpen, maar als een dokter nu heel eerlijk is, en hij zou je onderzoeken, en hij zou eerlijk zijn mening uitspreken, en hij zou zeggen: Ik geef u nog een half jaar. Dan zou je eigenlijk in de lach moeten schieten, en zeggen: Ja man, wat hebt u eigenlijk te geven. Dokter, wat hebt u me te geven? U kunt me geen dag geven. Dat zullen we maar rustig afwachten, wat er gebeuren zal. Die dokter weet het

JAKOBUS 4 : 16 en 17

van zichzelf ook niet, want die kan ook met een dag weg zijn.

Hoedanig is uw leven?

Een mensenkind dat broos en zwak is. Een strohalm, een molshoop, een bananeschilletje en daar gaan we. Daar liggen we. En het kan goed aflopen nog, maar het kan ook zó aflopen dat we ons leven lang geknakt zijn en ons leven verder in een stoeltje zitten of op een bedje liggen.

Hoedanig is nu je leven?

Níémand kan ons iets garanderen. Altijd voert een mens een verbeterde strijd om er verandering in te brengen. En heus, ik ben niet tegen alternatieve dingetjes, dat moet je me niet kwalijk nemen, dat ben ik niet. En ik wil graag alles proberen, daar gaat het niet om. Maar je denkt wel eens, bij een hoop van die middeljes, hoe zou dat toch komen dat dat altijd zo in blijft. En dat er een run is op bepaalde dingen. Als dat, als dit, probeer nu eens dat. En ik weet het wel, het is de mens eigen en het hoort er nu eenmaal bij, een mens wil leven. Maar blijkt daar niet uit: Hoedanig is nu je leven? Het lijkt wel een wanhopig krabbelend torretje, dat in het water gevallen is en naar alle kanten kijkt of er nog een kant is waar het tegenop kan krabbelen. En wat hij dan ook te pakken krijgt, álles grijpt een mens aan.

Hoedanig is nu het leven uit de eerste Adam?

Gedenk, o Heere, hoe zwak ik ben, hoe kort van duur. Hij is vlees. En vlees sterft. En vlees verderft.

Hoedanig is uw leven?

Het is een damp die voor een weinig tijd gezien wordt en daarna verdwijnt. Verschijnen en verdwijnen. Dat is het teken van de mens. Opgaan, blinken en verzinken, dat is ook zo'n spreekwoord. Heb je wel eens een damp gezien? Het is zo weg. Je hebt zo'n soort wolken ook, van die ijle wolken. Zomers kan je het zien, als het een beetje dampig is, dat de aarde, als het ware uitademt, en dan komt de zon, en je weet gewoon niet wat je ziet. In een ogenblik tijd zijn de dampen en de nevels weggevaagd. Kijk maar naar je fluitketel. Je ziet even een wolkje, stoom - stoom is het eigenlijk niet, want stoom is een onzichtbaar gas - een beetje waterdamp, het is gelijk weg. Kijk naar je adem op een heldere vriezende morgen, zo weg. Nu, zo is nu ons leven, zegt hij. Een damp die even verschijnt en dan verdwijnt. De mens die in waarde is en geen verstand heeft, blijft niet. Hij wordt gelijk aan de beesten die vergaan. Ja, Psalm 39 hebben we toch gezongen met elkaar. Daar komt het zo duidelijk in uit. Nou ja, zeg je, als ik daaraan moet denken, dan vind ik er niets meer aan. Nou, dan ga je wat anders doen. Dan ga je wat lol maken. Dan zet je je er overheen. Maar de dood houdt niet voor de lol op. Dat kan ik je garanderen. Die gaat gewoon door. En als je dan niets anders hebt als dat: Wat een ellende, wat een uitzichtloze situatie. Er zijn heel wat belangrijke dingen in het leven, dat weet ik. Als God erbij is en erin is, ondanks alle zonden en ongerechtigheden die ons eigen zijn, dan zijn er belangrijke dingen. Je geboorte; je doop, in de Naam van een drieënig God; je vader en je moeder, met alle gebreken die ze hebben; een man, het huwelijk, of vrouw; belangrijke dingen, met God. Maar zónder God is het precies wat ik aanhaalde, het zal zijn als in de dagen van Noach, huwelijken, kopen, verkopen. Totdat de zondvloed

JAKOBUS 4 : 16 en 17

kwam en nam ze allen weg. En ik geef je de verzekering, beste mensen en kinderen, dat nu alleen een waarachtig geloof en een wandelen bij het Woord, onder de heerschappij van dat Woord, met al onze gebreken en zonden en verdorvenheden, toch pas gewone mensen maakt. Dat maakt pas, in de goede zin, natuurlijke mensen. Dat andere is niet natuurlijk, niet gewoon. Dat andere is de onrust. Dat is het voortgedreven zijn. Daar blijft ook niets van over. Eén ding blijft er van over: Als je niet meer mee kunt dan heb je afgedaan. Net als dat je wel eens in de krant leest van die beroemde persoonlijkheden die, van God en mensen verlaten, ergens achteraf sterven. Weg roem. Geld vaak ook op. Alles voorbij. Of je hoort bij die halve gekken, die al stokoud zijn en die alles op alles zetten om een rol mee te blijven spelen. Die zich toetakelen tot en met. En die dan zo nodig op de foto moeten, want ik ben al tachtig jaar, maar ik ben op alle terreinen van het leven nog actief.

Maar de Schrift vervult zich: Verdwijnen!

Hij daalt nochtans, gelijk zijn gans geslacht, vervreemd van God in 's afgronds donkere nacht.

Is dat nu ons leven?

Juist, dat is nu ONS leven! Ons eigen leven. Ons Adams leven.

Maar ja, ik kan niet nalaten om toch nog wat anders er bij te zeggen, voor we verder gaan met dat andere. Want er staat nog wat achter ook.

In plaats dat gij zoudt zeggen: Indien de Heere wil, en wij leven, dan zullen we dit of dat doen.

Dat is een ander kant. Zo hoort het.

Ja, dit is niet gek. Dat andere is gek. Zo hoort het. Dit is de werkelijkheid. Dit is de waarheid. Dit is normaal. Al het andere van ons is eigenlijk abnormaal. Waanzin. Inbeelding. En het gekke is, een mens ziet dat nu voor abnormaal aan. En zijn eigen waanzin houdt hij voor normaal. Dat is het erge.

Maar ik zal er nog wat bij zeggen.

Kijk, er is nog een ander leven. En dat leven is geen leven in de zin van, nou ja, Jan, pas op in de poort; hier een weinig, daar een weinig. Nee hoor!

Terecht zegt Kohlbrugge ergens, uit de Prediker: Verheug u in de dagen van uw jongelingschap, wees blijde, wandelt in de aanschouwing van uw ogen en pluk de bloemen, die God op uw levensweg zaait, máár, weet dat God om al deze dingen u zal doen komen in het gericht.

Mag ik die bloemen dan niet plukken, die God zaait? Ja. Zo doe dan de toornigheid weg van uw vlees, enz.

Voel je? Gods Woord is niet dat harnas, dat benauwende, dat sombere. Dat is de duivel en de wereld. Díe zijn somber. En jammer genoeg zijn wij ook wel eens somber, maar het hoort er eigenlijk niet bij. Het hoort bij ons, maar het hoort niet bij God.

Ik heb ook nog een boek, dat heet: 'Van het sombere leven'. Maar eigenlijk is dat geen boek voor ons, van het sombere leven.

Want, naast dat leven, boven dat leven, wat ik net noemde, wat wij allemaal hebben uit de eerste Adam, is er een leven uit de Tweede Adam. En dat is een leven dat gaat altijd door. Dat is eeuwig. We zijn niet op weg naar de begrafenis, want we zijn op weg

JAKOBUS 4 : 16 en 17

naar de bruiloft. Zo moet je het zien. Zo is het voor het geloof. Wij aanmerken niet de dingen die we zien, maar de dingen die we niet zien, die zijn eeuwig. Je kunt natuurlijk wel meejanken met de wolven in het bos en allerlei toestanden. Maar dan vraag ik u: Wat baat het u nu dat gij dit alles gelooft? Betekent dat nu nog wat? Of betekent dat dat we op eenzelfde manier bedroefd zijn als deze wereld? Die zo intens bedroefd kan zijn, want nu kunnen ze niet meer met vakantie, want ik heb dit en nu kan ik niet meer dat, oh, zus en zo. Het is bar. Als ze een dodelijke kwaal hebben, bedoel ik, opeens. Of nog net wel, net nog een keer goed op vakantie. Dat hebben we nog gehad. Dat is wat!

Maar wat baat het u nu dat gij dat alles gelooft?

Jakobus wil niet dat die mensen levensmoe zullen zijn, maar hij wil dat die mensen doodmoe zullen worden. Dat ze moe worden van de dood. En nu lijkt het wel alsof die geest van deze wereld beslag legt op de gemeente. Dat is vandaag de dag nog precies hetzelfde.

Maar nu komt het Woord. En het komt bijna spotachtig, zou je zeggen, ons tevoorschijn, dat Het zegt: Nou, laat eens zien wat je kunt, wie ben je nou? Maar als je nu met al je zonden en ellenden bij die enige Borg en Middelaar mag schuilen. Dat is zo groot. Want daarin wordt die creatuurlijke angst, die er in ieder mens leeft, overwonnen. Ja, je moet niet schrikken, als je erg bang bent, want dat zijn we allemaal. Maar, die angst wordt overwonnen. Je hebt mensen die lijden hun hele leven onder de angst voor één of andere ziekte. Nou ja, daar weet ieder mens wel wat van. Maar, ziet toch toe dat je niet door de geest, die werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid, beheerst wordt, daar niet door geleefd wordt. Want anders, ja Wat baat het u nu? Die man van Psalm 49 zong: Maar na de dood is het leven mij bereid. En die man die zo in opstand was gekomen, Asaf, zegt: Gij zult mij leiden door Uw raad, o God, mijn heil, mijn toeverlaat.

Ik ben nog niet zo oud en ik zou misschien nog raar op m'n neus kijken, zoals mensen dat wel zeggen, maar ik zou zeker tegen de mensen die ermee geconfronteerd worden, of die denken, ik ben al een dagje ouder - het zegt niets, hoor - en die allerlei afschuwelijke dingen voor hun ogen zien, en ik weet dat het veel voorkomt, in mijn naaste omgeving, die zou ik toch toe willen roepen: Luister niet teveel naar al die inblazingen, want het is maar een damp. En dat laatste restje kan weleens een beetje trillend door de lucht heen zweven, maar het is zo opgelost. Zo gaat het. Wij leven niet onder de ban van een bom. Dat is als we zonder God in deze wereld zijn. Maar nu, nee, hoeven we niet zo bang voor te zijn. Ja maar, het is toch ondraaglijk als je denkt aan je kindertjes en zo. Ja, dat is wel zo. Maar, er is maar één uitgang: Naar God. Een andere uitgang is er toch niet. Je kunt wel slapeloze nachten hebben en grote angst hebben, en denken, ik krijg die kwaal of ik heb die kwaal en dit en dat. Maar je moet op een gegeven moment zeggen: Nu, het zij zo, er is nog meer dan een kwaal. Want er is een waarachtig levende God, ik ben op weg naar het leven. En dan mag je alle goede momenten die je op aarde krijgt waarderen. En als je een mooi huis van de Heere krijgt, dat mag je allemaal waarderen. Daar gaat het niet om. Daar mag je de Heere vriendelijk voor bedanken. Het zijn misschien wel vast voor-giften op een eeuwig goed. Maar, als je maar weet, dwars door het oude of het nieuwe huis, dwars door je gelukkige gezin of je ongelukkige gezin, de weg gaat naar Sion. Elk hunner zal in het zalig oord van Sion haast voor God verschijnen. Dat is het andere leven. Daar

JAKOBUS 4 : 16 en 17

hebben we niet altijd oog voor, daar hebben we uit onszelf eigenlijk nooit oog voor. Maar Jakobus heeft ook gezegd dat we die duivel moeten wederstaan. En die duivel treedt dán op als dokter en dán als doodgraver. Hij heeft allerlei trones en gezichten om ons op alle mogelijke manieren te imponeren. En dan is hij langzaam bezig om ons te wurgen en om allerlei kwaad te stichten, dat je geen adem meer durft te halen. Daar moet je geen gelijk aan geven.

In plaats dat gij zoudt zeggen: Wij weten, zo ons aardse huis dezès tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben; een huis niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen. Dat zegt nu alleen het allerheiligst geloof. Dat kan een mens niet. Dat stem ik toe. Ik ben ook niet bezig om een mens in zijn kunnen op te wekken, dat hij iets daarstelt. Maar opdat we zouden weten de dingen die ons van God geschonken ZIJN! Nu, en de Heere vindt het niet goed als je als een optimistische wereldling of als een pessimistische wereldling je weg gaat. Optimistisch in de zin van, we gaan er een jaartje op uit, en God, nu ja God En pessimistisch, waar doen we het allemaal voor en dit en dat en zus en zo. Dat kan God niet behagen. God zegt: Wat uw hand vindt om te doen, doe het. Er is geen verzinning en geen wetenschap in het graf waar gij heengaat. Maar er is er Een hoger dan de hoge. En vrezen wij nu die God, die de hemel en de aarde geschapen heeft.

Nu, zo zegt hij hier tegen die mensen: Jullie moesten zeggen: Indien de Heere wil, dat we nog leven en dat we dit of dat mogen doen. Want ja, je kunt wel leven, maar dat je het niet kunt dóén. Dat je een hersenbloeding hebt gehad, dat je geen hand meer bewegen kunt. Of dat je in een versneld tempo kinds geworden bent, of blind, of weet ik wat er allemaal kan gebeuren. Je kunt nog wel leven, maar dat je het niet meer doet. Het kan ook zijn dat je niet eens meer leeft. Dan heeft het helemaal geen zin meer om te praten over 'doen'.

Zie je, zegt Jakobus, jongens, hoe dwaas we aan het werk zijn? Zie je hoe kortzichtig we zijn? In onze ver-ziendheid zijn we zo kort-zichtig. We kijken jaren vooruit en we zijn zo kortzichtig dat we niet eens zien dat er elk ogenblik een spaak in het wiel gestoken kan worden en dat we dan neervallen. Er is niets meer te doen.

Mozes zegt: Och, dat we wijs waren en dat we het ter harte mochten nemen en een wijs hart mogen bekomen en onze dagen tellen. Want die ellendige boze Adamsgeest zit in ons áller hart. Morgen dit, overmorgen dat, enz., enz. Maar om te rekenen met de Heere ... Daar rekent een mens niet mee.

Dat mag nu ook een troost zijn, dat de Heere er is.

Weet je waarom?

Wat bij ons hopeloos kan voorkomen, is bij de Heere helemaal niet hopeloos. Je kunt je soms zo hopeloos onmachtig voelen in een bepaalde situatie. Dat je denkt: Wat zou ik daar nu aan kunnen doen? Hoe zou ik nu eens met het Woord dit of dat, door zus of zo, dat het door zou dringen, dat een mens het oordeel over hem heenhaalt en dat het allemaal verkeerd is. Dat kan zo'n hopeloos gevoel geven. En misschien doe je er niets aan of misschien heb je wat gedaan en dat het toch niet helpt.

Dan moet je tot bemoediging denken dat God er is! Want je weet maar nooit. Echt, je weet het maar nooit. Dat is zo'n waar woord. Want God kan ook ingrijpen. Dan moet je het ook eens positief uitleggen. De positieve achterkant, zou ik haast zeggen. Dat wil zeggen, ja, je kunt wel dood zijn en je kunt wel, als je zegt, volgend jaar dit, dan kan je

JAKOBUS 4 : 16 en 17

allang dood zijn, ja, natuurlijk. Goed. Ik hoop dat we dat geloven en er rekening mee houden.

Maar nu de andere kant die er aan verbonden is.

Je kunt ook zo geconfronteerd zijn met de dood en met dit en met dat, dat je denkt: Och nee, dat kan nooit meer en dat komt niet meer goed en dat niet en zus niet en zo niet. Maar dan geldt het OOK: De Heere is er ook nog! Dus als je denkt: Ik heb dit of dat verloren of dat is verloren, daar zie ik niets anders in dan een eeuwige ondergang. Dan mag je toch bedenken: Ja, maar de wil des Heeren geschiede. Stel je nu eens voor dat de Heere zelf verandering zou brengen. Dat de Heere zelf eens in zou grijpen. En dat de Heere een wending zou brengen. Dat, al hebben wij het dan verloren, dat wij de blijde aanschouwers mogen zijn, daarvan. Dat we mochten zien: O Heere, Gij hebt wonderen verricht, daarom zijn wij verblijd. Dat kan ook. Daar zit ik ook altijd - of, altijd niet - ook wel eens aan te denken. Er zijn dingen in de gemeente die ik niet op kan lossen, dat hoeft ook niet, ik kan niets oplossen, uiteindelijk, maar ik bedoel het ene geval dat ligt natuurlijk wel eens wat makkelijker dan het andere. Maar er zijn ook dingen waar je jezelf suf over kan denken en allerlei middelen aan kunt wenden, en je komt er niet uit. En dat je op een gegeven moment tot de conclusie komt: Nee.

Maar nu kan het ook nog een troost zijn. Niet het verkeerde, maar dat de Heere leeft. En nu mag je aan de Heere ook vragen: Heere wilt U eens ingrijpen, wilt U er Zich alstublieft mee bemoeien, wilt U het nog eens ten goede keren? En dan zou ik tegen mezelf willen zeggen, en zegt u dat ook: Geloof je dat nu? Dat groeit niet op onze akker, om dat te geloven. Want dan zijn we inderdaad mensen van het sombere leven. Geloof je dat nu? Ja, hij vraagt er wel om, maar hij gelooft al niet dat de Heere het doen zal. Dat gelooft hij niet. Daar komt de zondaar weer zo beschaamd (onder)uit, dat hij zegt: Ach, lieve Heere, vergeef toch mijn ongeloof en mijn wantrouwen. Maar het kan ook zijn dat het zo ligt, dat je zegt: Ja, ik geloof wel dat de Heere dat kan doen, maar ik heb het verbeurd en verzondigd. Er is zoveel dat roept om straf. Dat kan ook. Die melaatse man zei: Indien Gij wilt, Gij kunt mij reinigen; hij kon niet zeggen: U moet het doen; maar, Heere, als U het wilt, dan gebeurt het. O, ik mag tot je troost zeggen: Hij leeft nog en wat nu bij mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God.

Ik zal het nog sterker zeggen. Je kunt soms ergens mee zitten en dat het voor jóú voorbij is. Je hebt er geen gebed meer voor. Je hebt er geen tranen meer voor. Het is net of het allemaal áf is. Voorbij. In één of andere zaak. Dat weet ieder voor zich. En dat, tot je gróte verbazing, en daardoor is ook ALLE roem uitgesloten, God het opeens doet. En jij bent uitgewerkt, uitgebeden, uitgedacht. En nu zegt God: Hier. Dat gebeurt ook. Dat heb ik meer dan eens in het leven meegemaakt. Dat ik denk, o, ik hoef nooit te zeggen: Ik heb net zo lang gevraagd en ik heb net zolang dit of dat. Nee, dat hoef je nooit te zeggen. Want het was voor mij al afgelopen. En toen deed God het. Ja, jongen, toen jij zo bad en zo, geloofde je toen ook dat één gebed van die dierbare Koning meer waard is dan al het onze en dat Hij aan de rechterhand des Vaders zit als een voorspraak?

Indien de Heere wil, en wij leven zullen.

Ja, het is een klein beetje ingelegd, wat ik nu zeg, maar vergeef me dat.

JAKOBUS 4 : 16 en 17

Indien God het wil, dan komt het terecht, dan komt het goed. Waar Hij Zijn Geest doet uitgaan en werken, daar gebeurt het, daar gaan de hardste harten breken.

Maar een mens zou het wel eens graag in de dadelijkheid gauw willen zien. Dat die jongen, of die meid, luisterde. En daar komt bij, je hebt er elkaar toch niet voor over: Wie God verlaat heeft smart op smart te vrezen. Daar heb je elkaar niet voor over ook. Daarom zou je het zo graag Maar, de Heere, Hij leeft. En zelfs al zouden wij niet meer leven, dan blijft de Heere leven, en wij in Hem.

Nu, alles wat daar nu buiten is, dat is hoogmoed. Roemen in een hoogmoedige toestand. Het is gewoon dwaas. Net alsof je ergens over te beschikken hebt en je hebt nergens over te beschikken. Zulke roem is boos. Rot. Die deugt niet. Dat is gemeen. Dat is, voor het aangezicht van de God der geesten aller vlees, als een soort troonpretendent op aarde rondmarcheren. Ja, de dokter zegt dit en dat en zus en zo. En Hem, die daar zit, die alle macht heeft in de hemel en op de aarde, in Wiens hand ons leven is, doet niet mee. Dat is nu hoogmoed. Die roem is rot tot in de grond toe! Het is eigenlijk het afschuwelijkste wat er bestaat. Dat iemand die geen koning is, zichzelf met wat kippenveren opdost en net doet alsof hij koning is. Dat is iets krankzinnigs eigenlijk. Dat staat in verband met onze waanzin die uit onze diepe val en bondbreuk voortgekomen is.

Nu roemt gij in uw hoogmoed. Dat is boos.

En als je dan weet goed te doen.

Want dat wéét je toch? Die de weg geweten en niet bewandeld hebben zullen met veel slagen geslagen worden. Ik denk er meestal bij: Als het dan nog maar goed komt. Dan is het het ergste nog niet, die vele slagen. Hoewel, het valt niet mee, maar als het dan nog maar goed komt. Als het niet goed komt, dan is het helemaal erg. Dan zou je haast zeggen: Dat is een hel in de hel. Geweten en niet gewandeld. Niet onderworpen aan die grote soevereine God die alléén alle macht heeft in de hemel en op de aarde.

Nu, rijke dwaas, die zegt: Ik zal dit doen, ik zal mijn oude schuurtjes afbreken en ik zal nieuwe bouwen. Deze nacht zal Ik uw ziel van u afeisen.

Als je nu weet goed te doen. Dat wil zeggen, te spreken zoals het betaamd, God, zo de Heere wil, en wij leven mogen, en we mogen het doen; of, als de Heere me het leven spaart; Deo Volente; met Gods wil. Als je dat nu niet doet, dan is het voor jou zonde. Dat is veel erger als voor iemand die nergens van weet. Die denkt dat hij van Fortuna afhankelijk is of van een noodlot. Die weet niet beter. Maar wij weten anders. Wij weten dat er een God is in Wiens hand al onze paden zijn.

Nu, als je daar dan je niets van aantrekt, dan is het zonde. Dan wordt het ons zwaar aangerekend door de Heere God. Nu, dat het dan ons ook zonde moge worden. En dat we voor God bekennen onze wereld-geest, ons luisteren naar die duivel en ons eigen boze hart. Om nu onder zo'n vermaning beschaamd, maar ook bemoedigd te mogen worden. Zodat, als het zo is, dat je van huis gaat, dat je nog gauw even extra gedag zegt aan je vrouw, met als stille achtergrond de wetenschap - dat hoef je niet altijd te zeggen - het is misschien de laatste keer, ik weet niet of ik nog terugkom, levend. Maar dan is het goed. Dan is het ook goed.

Als met een jaar of met een week 'zand erover', dan is het goed, dan is het ook goed. Want die in de Zoon van God gelooft, die heeft het eeuwige leven. Die blijft leven.

JAKOBUS 4 : 16 en 17

Daarom zei ik: We zijn eigenlijk, als het goed is, niet van het sombere leven. Want we zijn niet op weg naar de begrafenis. Dat is maar een heel klein momentje. En dan mag je ook je broodje weer eten, bij wijze van spreken, en je koffie drinken. Het zijn allemaal van die momentjes. Want het gaat allemaal naar het grote bruiloftsfeest.

Zalig die daar mogen aankomen.

Ik hoop van allemaal, wij met onze kinderen. En dat we ook gaan leren: Heere, met onze kracht is het niets gedaan, die gaat welras verloren. Maar U bent toch die sterke Held. Wilt U ons ondersteunen in het leven, in tijden van ziekte en ook als we liggen te sterven, dat het helemaal niets meer is. Wil dan geven dat eeuwige armen onder ons zijn. Dan is het allemaal in orde.

En ik zou geneigd zijn om te zeggen: Je moet maar niet huilen.

Het is niet zoals dat versje: Het wordt beter misschien.

Maar het IS beter!

AMEN